

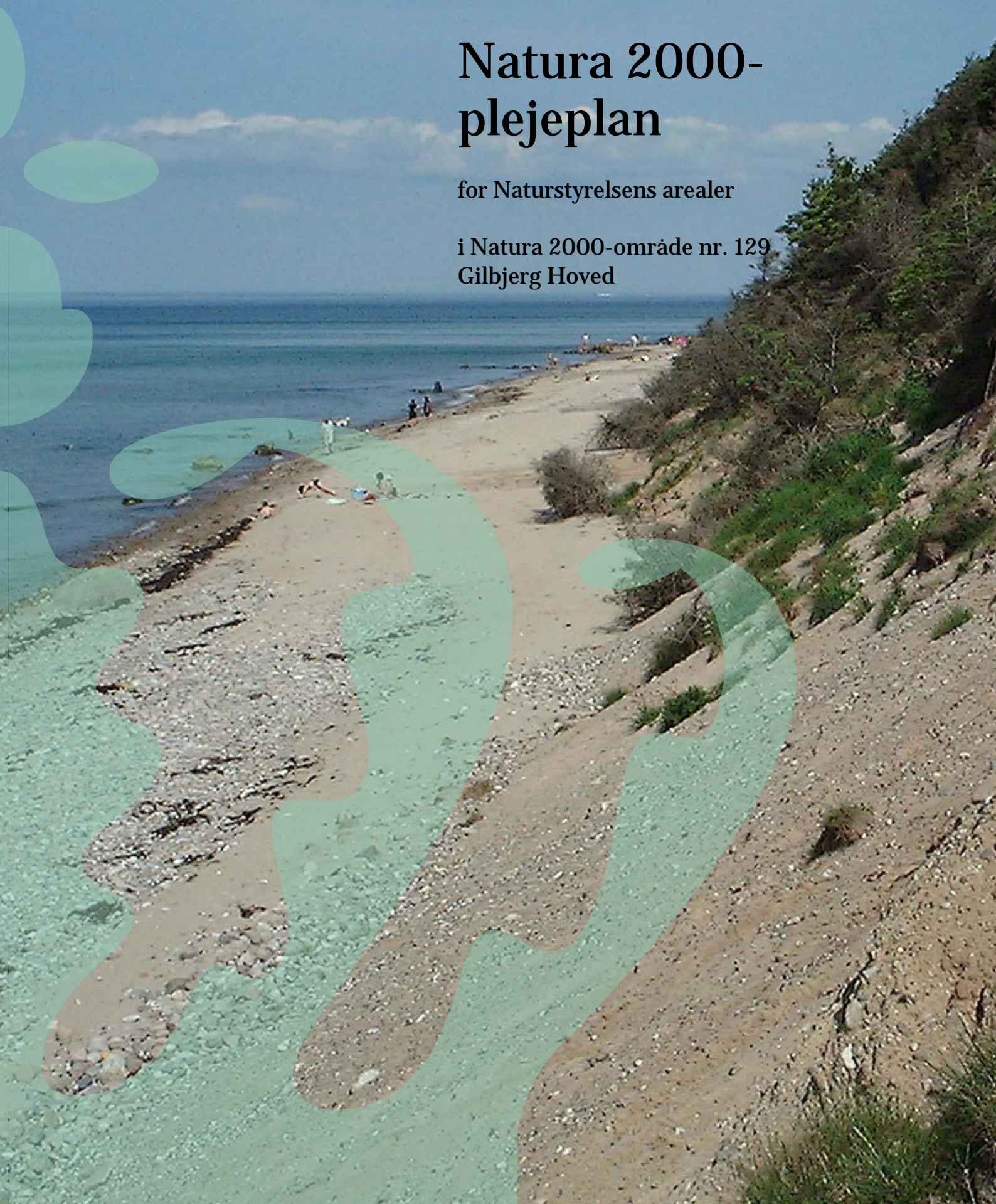

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for Naturstyrelsens arealer

i Natura 2000-område nr. 129
Gilbjerg Hoved

Titel:

Natura 2000-plejeplan for
Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-
område nr. 129 Gilbjerg Hoved

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Foto:

Forside: Mogens Holmen
Øvrige: Naturstyrelsen

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse
G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

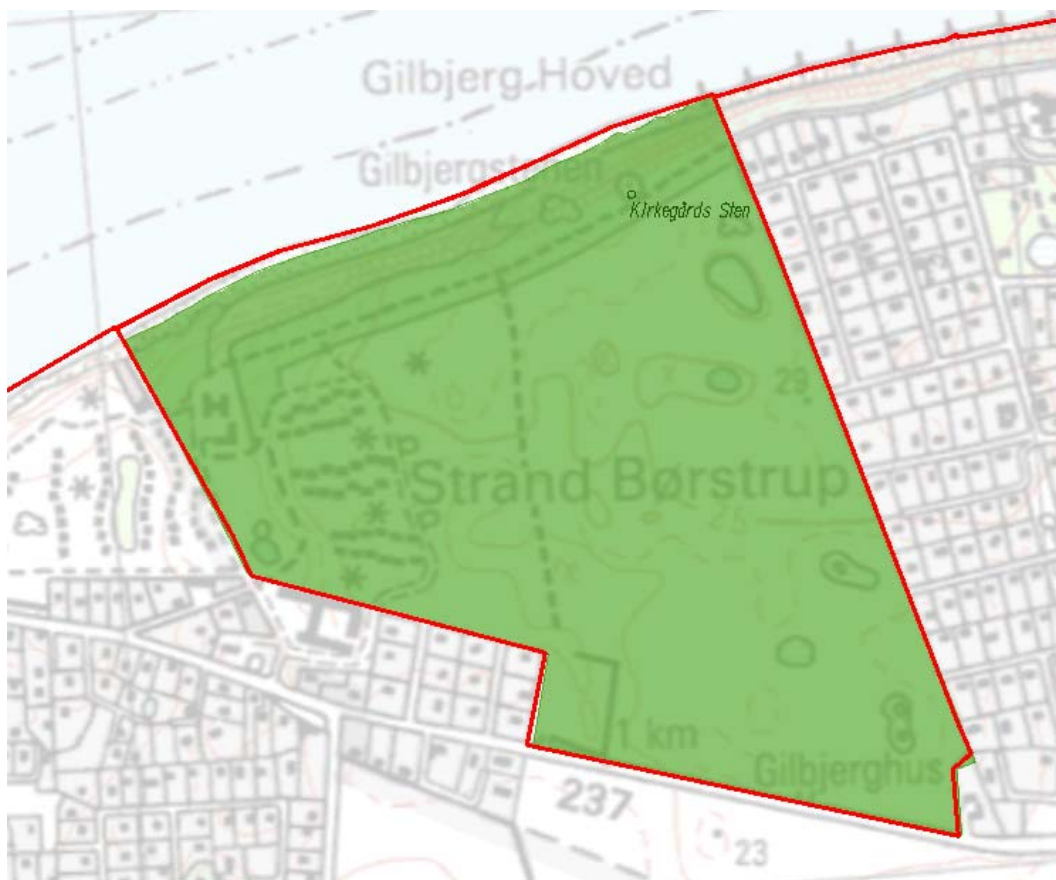
978-87-7279-852-3

Må citeres med kildeangivelse.

Generelt

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 246 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N129 *Gilbjerg Hoved* og vedrører Naturstyrelsens arealer på 40 ha.

Billede 1 Oversigt over Natura 2000-områdets afgrænsning (rød streg) og styrelsens arealer (stærk grøn farve) i området.

I denne plejeplan er arealer og indsats opdelt på lysåbne naturtyper og arter. Der er ikke registreret skovnaturtyper på arealet. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan.

Naturstyrelsen skal udarbejde et resumé af plejeplanen, som skal indgå i en kommunal/statslig Natura 2000-handleplan. Dette resumé er indsat som bilag 1.

Der er udarbejdet en såkaldt miljøvurdering ("SMV") af plejeplanen. Den er indsat som bilag 2.

Plejeplanen skal senest være gennemført med udgangen af år 2015.

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området Gilbjerg Hoved ligger ud til Kattegatkysten 2 km vest for Gilleleje. Selve Gilbjerg Hoved er en 30 m høj, stejl, svagt eroderet moræneklint mod kysten. Den øvrige skrænt langs kysten er forholdsvis åben med spredte buske, og den indeholder en artsrig overdrevsvegetation med flere sjældne og halvsjældne plantearter.

Skrænten er nordvendt og derfor stedvist fugtig og mosrig. Neden for skrænten findes mod vest små arealer af klitnatur. Plateauet ovenfor skrænten og videre ind i landet er noget tilgroet med kratskov mod øst, men næsten åbent mod vest ud for Gilleleje Feriecenter. Her findes bl.a. større arealer med overdrevsvegetation. Desuden ligger der en del mindre vandhuller spredt i området, hvoraf flere er kendt som ynglesteder for stor vandsalamander.

Det samlede areal er på ca. 40 ha med en kystlinje på ca. 700 m. Hele området er statsejet, og ca. 25 ha nærmest kysten er fredet.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På Naturstyrelsens hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Tabel A Naturtyper og arter i plejeplanen

Naturtype/art	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	6210	Kalkoverdrev	9
	6230	Surt overdrev	2
	7230	Rigkær	<1
			10
Ialt			10
(Levesteder for) arter	1166	Stor vandsalamander	Ikke vurderet

Tabel A viser Naturstyrelsens arealer med naturtyper i området. Desuden vises arter fra udpegningsgrundlaget, der forekommer (eller som potentielt vil kunne indfinde sig med den rette forvaltning) i Naturstyrelsens del af området.

Udtrykket "Ikke vurderet" vidner om, at der ikke findes nogen arealregistrering for arter.

Mål og plejetiltag

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens mål for lysåbne naturtyper og arter i denne planperiode. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype, og det samme kan være tilfældet for en art.

Desuden præsenteres de typer af pleje/drift, som styrelsen forventer at anvende. På et givent areal kan der forekomme mere end én slags pleje/drift, ligesom der kan være fastlagt flere tiltag for en art.

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens bud på omfanget af de enkelte plejetiltag.

❖ Lysåbne naturtyper

Der foretages *løbende* pleje ved høslet og bortkørsel af det afslåede.

Der foretages *enkelstående* indgreb i form af rydning af opvækst omkring rigkær og vandhuller østligt i området. Den artsspecifikke indsats (se senere) vil understøtte naturlig hydrologi.

Tabel B Mål for lysåbne naturtyper

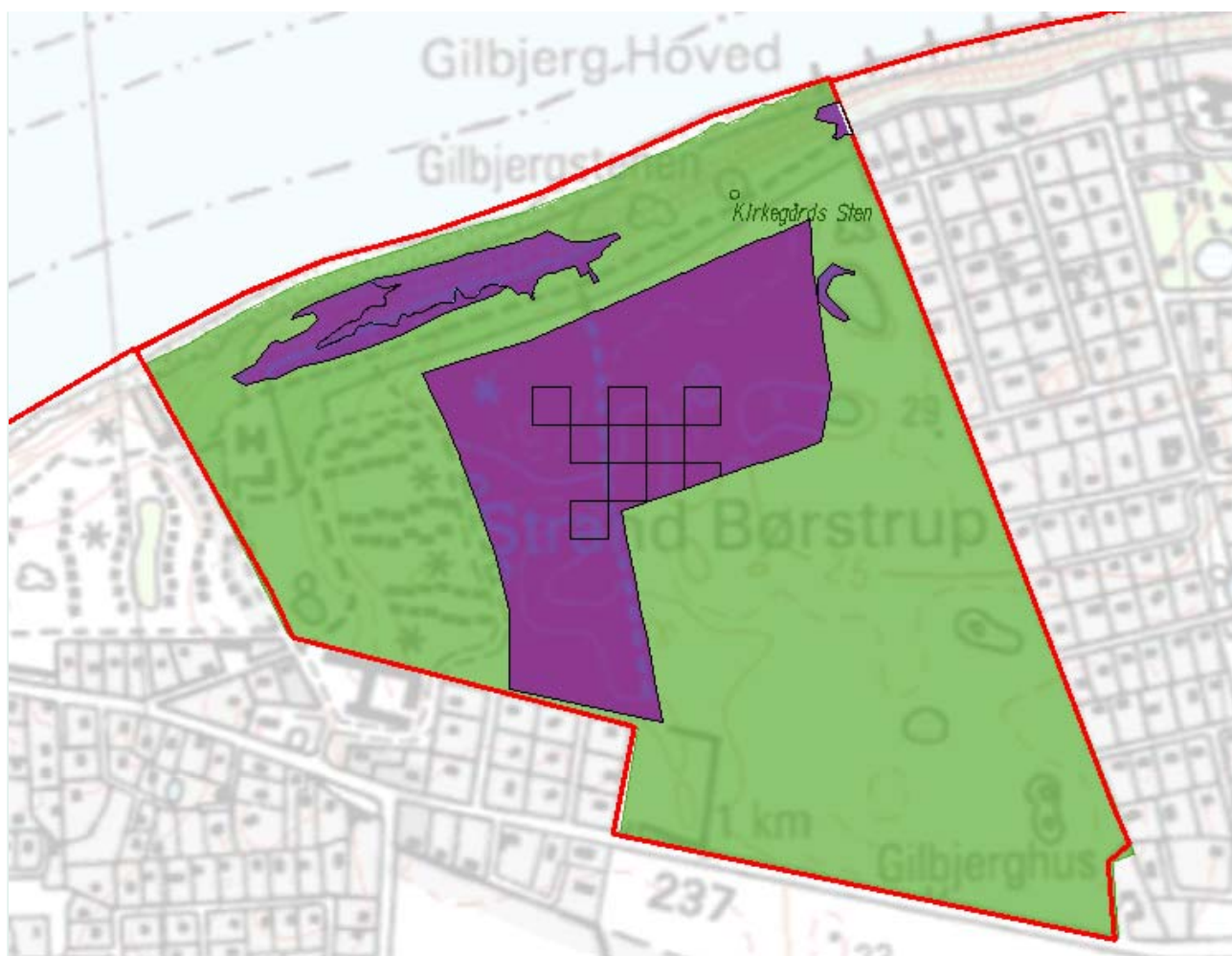
		Periodens mål	Ha (ca.)
6210	Kalkoverdrev	Naturlig dynamik	1
		Naturtypebevarende pleje	8
6230	Surt overdrev	Naturlig dynamik	1
		Naturtypebevarende pleje	2
7230	Rigkær	Naturtypebevarende pleje	<1

Tabel C Pleje af hensyn til lysåbne naturtyper

		Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
6210	Kalkoverdrev	Andet areal uden drift	eksisterende	1
		Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	<1
		Rydning af opvækst	eksisterende	8
		Slæt - d.v.s. med fjernelse af det afslåede	eksisterende	8
6230	Surt overdrev	Andet areal uden drift	eksisterende	1
		Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	<1
			nyt	<1
		Rydning af opvækst	eksisterende	1
		Slæt - d.v.s. med fjernelse af det afslåede	eksisterende	1
7230	Rigkær	Slåning - d.v.s. uden fjernelse af det afslåede	eksisterende	<1

I tabel C er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Billede 2 Kort som viser arealer med lysåbne naturtyper

Billede 3 viser kig mod syd fra Søren Kirkegårds sten før og efter iværksættelse af høslet med bortkørsel af det afslåede.

❖ Arter

Som hovedregel vil arterne på udpegningsgrundlaget have gavn af indsatsen for naturtyperne i området. I nogle tilfælde kan der være behov for en særlig artsindsats. Disse tiltag fremgår af tabel G.

	Periodens mål
1166 Stor vandsalamander	Sikring af artens levested

Tabel F Mål for arter

Tabel G Specifik artspleje

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Antal enheder	Enhed
1166 Stor vandsalamander	Restaurering af vandhuller/søer	nyt	5	stk

I tabel G er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N129 Gilbjerg Hoved

Natura 2000-området Gilbjerg Hoved ligger ud til Kattegatkysten 2 km vest for Gilleleje. Selve Gilbjerg Hoved er en 30 m høj, stejl, svagt eroderet moræneklint mod kysten. Den øvrige skrænt langs kysten er forholdsvis åben med spredte buske, og den indeholder en artsrig overdrevsvegetation med flere sjældne og halvsjældne plantearter.

Skrænten er nordvendt og derfor stedvist fugtig og mosrig. Neden for skrænten findes mod vest små arealer af klitnatur. Plateauet ovenfor skrænten og videre ind i landet er noget tilgroet med kratskov mod øst, men næsten åbent mod vest ud for Gilleleje Feriecenter. Her findes bl.a. større arealer med overdrevsvegetation. Desuden ligger der en del mindre vandhuller spredt i området, hvoraf flere er kendt som ynglesteder for stor vandsalamander.

Det samlede areal er på ca. 40 ha med en kystlinje på ca. 700 m. Hele området er statsejet, og ca. 25 ha nærmest kysten er fredet.

Tabel a Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i området

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	6210	Kalkoverdrev	9
	6230	Surt overdrev	2
	7230	Rigkær	<1
			10
Ialt			10

Indsats for naturtyperne

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for *naturtyperne* på udpegningsgrundlaget. Indsatsen er beskrevet i 3 tabeller:

- Lysåbne naturtyper
- Skovnaturtyper
- Planlagte udvidelser af naturtyperne

I tabel b skelnes mellem "Eksisterende driftsplan mv." og "Nyt", da der allerede ifølge driftsplaner m.m. for styrelsens arealer skal ske en drift/pleje, der bidrager til at gennemføre plejeplanen.

Tabel b Planlagt indsats for lysåbne naturtyper

Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Areal uden drift	eksisterende	1
		1
Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	<1
	nyt	<1
		<1
Rydning af uønsket opvækst	eksisterende	9
		9
Slåning eller slæt	eksisterende	9
		9

Særlig indsats for arter

Plejen af områdets naturtyper vil samtidig tilgodese arten på udpegningsgrundlaget (Stor vandsalamander). Herudover planlægger Naturstyrelsen en særlig indsats, som fremgår af tabel e.

Tabel e Planlagt indsats for arter *udover* indsatsen for naturtyperne

	Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Antal enheder
1166 Stor vandsalamander	Indsats for vandhuller/søer	nyt	5 stk
			5 stk

I tabel e er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Bilag 2: Miljøvurdering af Natura 2000-plejeplanen

Den enkelte plejeplan skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen, som ligger på Naturstyrelsens hjemmeside: [Miljørapport for Natura 2000-planen](#)

a) Planens indhold og hovedformål samt andre relevante planer

❖ Indhold

Det primære indhold i plejeplanen for Naturstyrelsens areal er en oversigt over planperiodens mål og plejetiltag for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

❖ Formål

Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen på Naturstyrelsens andel af Natura 2000-området. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og indlede en proces, der genopretter eventuel akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

❖ Relevante planer

Plejeplanen følger op på Natura 2000-planen for området. Udover at være omfattet af plejeplanen, er Naturstyrelsens arealer også underlagt andre interne retningslinjer for arealforvaltningen. I det omfang der måtte være modstrid mellem dem og plejeplanen, vil plejeplanen blive fulgt.

Den nordlige del af området er fredet ved Gilbjergghovedfredningen (Overfredningsnævnet 13. maj 1950)

Fredningsformålet er bevarelse sti og udsigt over såvel havet som ind mod land. Fredningen anviser forbud mod beplantning dog med undtagelse af læhegn af hensyn til landbrugsdriften hvorved man på fredningstidspunktet tabte en del af formålet på jorden.

b) Nuværende miljøstatus og nul-alternativet

Områdets nuværende miljøstatus er gennemgået i Natura 2000-planen for det aktuelle område, hvorfor der henvises til denne.

Hvis ikke plejeplanen for 1. planperiode iværksættes, vil de lysåbne arealer blive plejet i henhold til bl.a. Naturstyrelsens naturplejestrategi. Arealerne vil blive drevet uden gødskning, sprøjtning eller omlægning. Alle forekomster af lysåbne naturtyper vil dog ikke nødvendigvis udvikles i retning af eller fastholdes i gunstig bevaringsstatus, hvis ikke plejeplanen iværksættes.

c) Miljøforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt af plejeplanen

- Den planlagte drift og pleje vil ændre udbredelsen af arter i området samt udbredelse og tilstand af forskellige naturtyper.
- Plejeindgrebene (med henblik) på lysåben natur vil påvirke det åbne landskab.

- De planlagte tiltag indebærer tillige hydrologiske ændringer i området.

Det forventes ikke at plejeplanen vil medføre betydende påvirkninger af andre miljøforhold i området.

d) Eksisterende miljøproblemer

Der er trusler mod naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag, herunder tilgroning og invasive arter. Truslerne er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen for området, hvorfor der henvises til denne.

e) Relevante internationale miljøbeskyttelsesmål

Plejeplanen er en udmøntning af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver implementeret i dansk lov via miljømålsloven og skovloven. Plejeplanen vil sikre, at areal og tilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget, samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter.

I henhold til EU's vandrammedirektiv er det overordnede mål at naturlige vandforekomster opnår "god tilstand". Direktivet er implementeret via miljømålsloven og skal realiseres med vandplanerne. Arbejdsdelingen mellem vandplanerne og Natura 2000-planerne (og dermed plejeplanerne) er således, at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på naturarealer som f.eks. rigkær og andre engarealer.

Natura 2000-direktiverne er blandt EU's bidrag til gennemførelsen af en række internationale biodiversitetskonventioner som f.eks. Ramsar-konventionen, Bern-konventionen og Bonn-konventionen, samt delmål 11 og 12 blandt de 20 delmål som blev vedtaget ved partsmødet i FN's biodiversitetskonvention i Nagoya i 2010 (Aichi-målene). Delmål 11 og 12 omhandler netop beskyttelse af naturområder og arter.

f) Planens indvirkning på miljøet

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen væsentlig påvirkning	Redegørelse for indvirkning
Biologisk mangfoldighed	X		Den biologiske mangfoldighed knyttet til naturtyper på udpegningsgrundlaget sikres og øges via pleje med slåning og høslet samt rydning af opvækst. Den planlagte drift og pleje fastholder og/eller genopretter naturtyperne på udpegningsgrundlaget med deres karakteristiske arter. Genopretningen af naturtyperne vil typisk ske på bekostning af mere artsfattige og "trivielle" naturtyper.
Befolkningen	X		Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag

Menneskers sundhed		X	
Fauna og flora	X		Eventuelle konsekvenser for rødlistede arter, gullistede ansvarsarter eller bilag IV-arter kendt fra som omfattes af plejeplanen, vurderes at være neutrale eller positive.
Jordbund		X	
Vand	X		Den planlagte restaurering og pleje af vandhuller vil bidrage positivt til levegrundlaget for bl.a. Stor vandsalamander.
Luft		X	
Klimatiske faktorer		X	
Materielle goder		X	
Landskab	X		Den planlagte drift og pleje af de lysåbne arealer vil medvirke til at bevare de landskabelige værdier knyttet til de lysåbne arealer og opretholde eksisterende udsigter.
Kulturarv, herunder kirker		X	
Arkitektonisk arv		X	
Arkæologisk arv		X	

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Plejeplanen forventes ikke at få negative konsekvenser for miljøet, men vil derimod sikre og forbedre områdets naturgrundlag, med fokus på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Der vurderes derfor ikke at være behov for foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

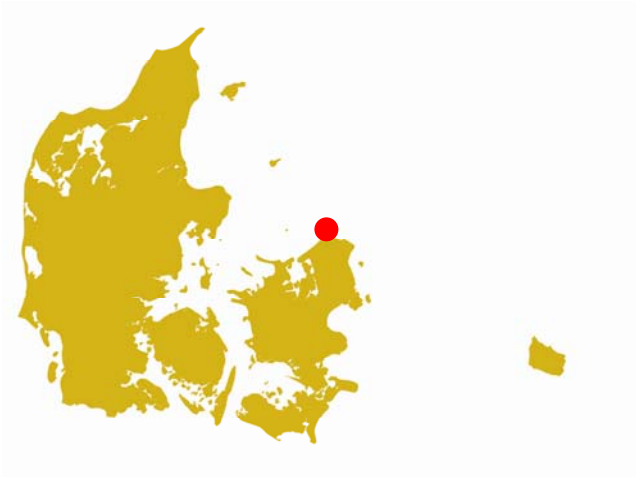
i) Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogram. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

j) Ikke-teknisk resume

I medfør af lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 er der foretaget en miljøvurdering af plejeplanen for Naturstyrelsens arealer i N129 *Gilbjerg Hoved*. Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen for de pågældende arealer ved at sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for de arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte. Hvis ikke plejeplanen iværksættes, vil naturtyperne blive plejet/drevet med vidtgående naturhensyn i henhold til styrelsens øvrige planer og strategier. Alle forekomster af naturtyper vil dog ikke nødvendigvis udvikles i retning af eller fastholdes i gunstig bevaringsstatus, hvis ikke plejeplanen iværksættes.

Plejeplanen forventes med de beskrevne plejetiltag slåning, slæt og rydning af opvækst at sikre og forbedre naturtilstanden på de lysåbne naturtyper. Hermed bevares også den landskabelige variation.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk